

# KUTSESTANDARD

## Konsultant, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Kutsestandardi kasutusala

- 1) Tööturu nõudmistele vastavate õppekavade ja koolitusprogrammide koostamine
- 2) Inimeste kompetentsuse hindamine, sh enesehindamine ja vastavushindamine kutse andmisel
- 3) Ametite kirjeldamine ja tutvustamine
- 4) Karjääri planeerimine ja aluse loomine elukestvaks õppeks
- 5) Koolitusvajaduste väljaselgitamine ning koolituse planeerimine
- 6) Ametijuhendite koostamine ja töötajate värbamine
- 7) Kutsete ja kvalifikatsioonide võrdlemine

| Kutsenimetus       | Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase |
|--------------------|---------------------------------------------|
| Konsultant, tase 7 | 7                                           |

## A-osa KUTSEKIRJELDUS

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>A.1 Töö kirjeldus</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Konsultant annab nõu selliste probleemide lahendamisel, milleks klienttevõttes või -organisatsioonis puudub piisav oskusteave või ajaressurss. Nõustamisteenuse kaudu abistatakse juhte ja organisatsioone nende eesmärkide saavutamisel, lahendades juhtimis- ning äriprobleeme, leides ja kasutades uusi võimalusi, edendades õppimist ning viies ellu muutusi. Konsultandi töö eesmärk on anda kliendile metoodilist, informatiivset, tehnilist ja muud abi, mis aitab kliendil probleemi lahendada. |
| <b>A.2 Tööosad</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| A.2.1 Kliendisuhete loomine ja hoidmine.<br>A.2.2 Andmete kogumine, analüüsimine ja järelduste tegemine.<br>A.2.3 Kliendi abistamine muudatuste juhtimisel.<br>A.2.4 Kollektiivsete mõtlemisprotsesside juhtimine.<br>A.2.5 Töö vahe- ja lõpptulemuste presenteerimine.<br>A.2.6 Enda professionaalsuse arendamine.<br>A.2.7 Arendus-, loome- ja teadustegevus.                                                                                                                                         |
| <b>A.3 Töö keskkond ja eripära</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Iga konsultant valib töökoha, lähtudes kliendi soovidest, töö iseloomust ja vajadustest ning väljakujunenud praktikast. Sageli peab konsultant tegema tööd kliendi juures asuvates büroo-, nõupidamis- ja tootmisruumides.                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>A.4 Töövahendid</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Kõige olulisem töövahend on laua- või sülearvuti, professionaalne (valdkonnale iseloomulik) tarkvara, andmebaasid ja nende erinevad rakendused (sh ekspertsüsteemid) ning esitlusvahendid.                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>A.5 Tööks vajalikud isikuomadused</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Konsultandi töö on vaimne. Eelkõige peab konsultant olema hea kuulaja ja vestluse või rühmatöö juhtija.<br>Võimed:<br>1) analüüsivõime,<br>2) üldistusvõime,<br>3) otsustusvõime,<br>4) kontseptualiseerimisvõime.                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

Isikuomadused:

- 1) empaatilisus,
- 2) eetilised,
- 3) usaldusväärsus,
- 4) pingetaluvus.

#### A.6 Kutsealane ettevalmistus

Konsultandi erialane väljaõpe toimub kõrgkoolis või kutseõppeasutuses. Konsultandi kutsealane õpe võib toimuda kvalifikatsiooni- ja/või täiendõppe kursustel, mida korraldavad koolitusluba omavad avaliku, era- ja kolmanda sektori koolitusasutused. Oluline osa konsultandi erialast on töötades omandatud kogemus.

#### A.7 Enamlevinud ametinimetused

Enamlevinud ametinimetused on konsultant, nõustaja, ekspert, spetsialist.

## B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

#### B.1 Kutse struktuur

Konsultandi 7. taseme kutse taotlemisel on nõutav kõikide kompetentside (B.2.1-B.2.8) tõendamine.

#### B.2 Kompetentsid

### KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

| B.2.1 Kliendisuhete hoidmine ja loomine                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | EKR tase 7 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Saavutab kliendikontakti, lähtudes kliendi isikupärast, organisatsiooni vajadustest ja eesmärgist.</li> <li>2. Tekitab usalduse enda ja oma organisatsiooni vastu, selgitades konsultandi kutse-etiika ja enda organisatsiooni toimimispõhimõtteid.</li> <li>3. Abistab konsultante klientidega suhete loomisel, lähtudes mentorluse ja coaching'u üldtunnustatud põhimõtetest.</li> </ol> <p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Olukorrale sobiva suhtlusviisi valiku põhimõtted.</li> <li>2. Eelteadmised kliendist ja konsulteeritavast organisatsioonist.</li> <li>3. Konsultandi kutse-etiika.</li> <li>4. Mentorluse ja coaching'u põhimõtted.</li> </ol> <p>Hindamismeetod(id):</p> <p>Vestlus, eneseanalüüs ja portfoolio.</p>                                                                                                                                                                 |            |
| B.2.2 Andmete kogumine, analüüsimine ja järelduste tegemine                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | EKR tase 7 |
| <p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Valib andmete ja info kogumise meetodika, lähtudes eesmärgist.</li> <li>2. Kogub andmeid ja infot, kasutades sobivaid infokogumise meetodeid.</li> <li>3. Analüüsib andmeid, kasutades sobivat analüüsimeetodit.</li> <li>4. Teeb järeldusi, lähtudes kogutud ja analüüsitud andmetest.</li> <li>5. Prioriseerib probleemid ja arenguvõimalused nende olulisusest lähtuvalt.</li> <li>6. Selgitab intervjuu ja vestluse abil välja kliendi valmiduse muutuda.</li> <li>7. Esitab võimalikud lahendusvariandid, presenteerides eri variantide eeliseid ja puudusi.</li> <li>8. Juhendab teisi konsultante andmekogumismeetodite valimisel, arvestades eri meetodite sobivust nõustamist tinginud probleemi lahendamiseks.</li> </ol> <p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Andmete kogumise ja analüüsi meetodid.</li> <li>2. Diagnostikameetodid.</li> <li>3. Järelduste tegemise meetodid.</li> </ol> |            |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| 4. Ressursside juhtimise põhimõtted.<br>5. Organisatsiooni arengutsüklid.<br>6. Mentorluse ja coaching'u põhimõtted.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                   |
| Hindamismeetod(id):<br>Vestlus, eneseanalüüs ja portfoolio.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                   |
| <b>B.2.3 Kliendi abistamine muudatuste juhtimisel</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>EKR tase 7</b> |
| Tegevusnäitajad:<br>1. Analüüsib võimalikke muutuste suundi, lähtudes kliendi valitud lahendusvariandist.<br>2. Toetab rakendatava tegevussuuna valimist, suunates kliendi tähelepanu erinevate tegevussuundadega kaasnevatele võimalustele ja riskidele.<br>3. Toetab muutuste sisseviimist, abistades klienti konkreetse tegevuskava koostamisel.<br>4. Toetab konsultante tegevussuundade analüüsimisel ja muutuste kavandamisel klientorganisatsioonis, lähtudes muudatuste juhtimise üldtunnustatud põhimõtetest ning parimatest praktikatest. |                   |
| Teadmised:<br>1. Riskihindamise põhimõtted.<br>2. Muutuste juhtimise põhimõtted.<br>3. Tegevuste planeerimise meetodid.<br>4. Finantsmõjude hindamise meetodid.<br>5. Grupiprotsessid ja nende juhtimise põhimõtted.<br>6. Valdkonna parimad praktikad.                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                   |
| Hindamismeetod(id):<br>Vestlus, eneseanalüüs ja portfoolio.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                   |
| <b>B.2.4 Kollektiivsete mõtlemisprotsesside juhtimine</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>EKR tase 7</b> |
| Tegevusnäitajad:<br>1. Valib olukorrale sobiva arutelumeetodi, lähtudes arutelul osalejate eripäradest ja arutelu teemast.<br>2. Valmistab ette arutelud, koostades arutluse alla tulevate teemade loetelu ja päevakava.<br>3. Juhib arutelusid ja teeb kokkuvõtteid iga arutluse all oleva punkti kohta.<br>4. Juhendab teisi konsultante sobivaima arutelu meetodi valimisel, lähtudes kliendi ja probleemi eripäradest.                                                                                                                          |                   |
| Teadmised:<br>1. Erinevad loovustehnikad.<br>2. Nõupidamise juhtimise põhimõtted.<br>3. Grupidünaamika meetodid.<br>4. Tagasisidestamise põhimõtted.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                   |
| Hindamismeetod(id):<br>Vestlus, eneseanalüüs ja portfoolio.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                   |
| <b>B.2.5 Töö vahe- ja lõpptulemuste presenteerimine</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>EKR tase 7</b> |
| Tegevusnäitajad:<br>1. Valib auditooriumist tulenevalt parima esitlusmeetodi.<br>2. Saavutab esitlusel osalejatega kontakti ning presenteerib, kasutades selleks kaasaegseid esitlustehnikaid ja meetodeid.<br>3. Aitab teistel konsultantidel valida kliendi eripäradest lähtuvat ning mõjusaimat tulemuste presenteerimise meetodit.                                                                                                                                                                                                              |                   |
| Teadmised:<br>1. Erinevad presentatsioonitehnikad.<br>2. Erinevad suhtlustehnikad.<br>3. Ettekannete koostamise ja esitamise põhimõtted.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                   |
| Hindamismeetod(id):<br>Vestlus, eneseanalüüs ja portfoolio.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                   |
| <b>B.2.6 Enda professionaalsuse arendamine</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <b>EKR tase 7</b> |
| Tegevusnäitajad:<br>1. Hindab enda pakutava teenuse kvaliteeti, lähtudes saadud tagasisidest ja eneseanalüüsist.<br>2. Koostab enda arenguplaani, lähtudes seatud eesmärkidest ja karjääri planeerimisest.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                   |

3. On kursis uuemate suundadega enda konsulteeritavas valdkonnas, lugedes ja analüüsides uusimat erialakirjandust ja publikatsioone.
4. Hindab arenguplaani elluviimise tulemuslikkust, võrreldes kavandatut saavutatuga.
5. Hindab teiste konsultantide tehtud tööde kvaliteeti ja annab tagasisidet, lähtudes klientide hinnangutest ja püstitatud eesmärkidest.

**Teadmised:**

1. Konsulteeritava valdkonna funktsioneerimine, muutumine, areng ja põhimõtted.
2. Konsulteeritavat valdkonda puudutavad õigusaktid.
3. Uusim erialakirjandus.
4. Konsultandi kompetentsid (tase 6).
5. Konsultandile vajalikud isikuomadused ja võimed.

**Hindamismeetod(id):**

Vestlus, eneseanalüüs ja portfoolio.

**B.2.7 Arendus-, loome- ja teadustegevus**

**EKR tase 7**

**Tegevusnäitajad:**

1. Osaleb oma ekspertvaldkonna arendus-, loome- ja/või teadustegevuses, töötades välja uusi meetodeid või tehnikaid ning korraldades uuringuid.
2. Osaleb aktiivselt teadus- ja/või erialakonverentsidel, esinedes ettekandega või modereerides, valmistab ette ning levitab oma ettekandeid.
3. Juhendab eksperdina teisi konsultante, kasutades juhendamise ja mentorluse põhimõtteid.

**Teadmised:**

1. Arendustegevuse meetodid.
2. Loometegevuse meetodid.
3. Teadustegevuse meetodid.
4. Ettekannete koostamise ja esitamise põhimõtted.
5. Juhendamise, nõustamise, mentorluse ja supervisooni põhimõtted.

**Hindamismeetod(id):**

Vestlus, eneseanalüüs ja portfoolio.

## KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

**B.2.8 Konsultant, tase 7 kutset läbiv kompetents**

**EKR tase 7**

**Tegevusnäitajad:**

1. On hea suhtleja, loob kliendiga usaldusliku suhte.
2. Järgib konsultandi kutse-eetikat.
3. Analüüsib ennast ja oma tööd, kasutades saadud tagasisidet ning planeerib professionaalse arengu. Arvestab oma füüsilise, vaimse ja emotsionaalse seisundiga, võttes tarvitusele abinõud tasakaalu saavutamiseks ja säilitamiseks. Arendab edukaks nõustamiseks vajalikke võimeid ja oskusi, täiendades end erialaselt, sh hoides end kursis uuemate suundadega enda konsulteeritavas ning sellega seonduvates valdkondades.
4. Kasutab valdkonnaspetsiifilisi teadmisi, analüüsib ja tõlgendab numbrilist, verbaalset infot ning erinevaid infoallikaid, hindab neid olemasoleva informatsiooni baasil. Esitab informatsiooni kliendile struktureeritult ja loogiliselt. Läheneb olukordade ja probleemide lahendamisele innovaatsiliselt ja loovalt.
5. Püstitab selged tööeesmärgid, planeerib pikki ja lühiajalisi tegevusi ning arvestab võimalike muutustega. Kasutab aega efektiivselt, planeerib ja organiseerib ressursse ülesannete täitmisel, peab tähtaegadest kinni. Töötab süsteemselt ja meetoodiliselt. Järgib tööga seotud regulatsioone (õigusaktid, tööohutus jt).
6. Kasutab suhtlemisel riigikeelt tasemel C1 ja valdab ühte võõrkeelt vähemalt tasemel B1 (vt Lisa 1 - Keelte oskustasemete kirjeldused).
7. Kasutab oma töös arvutit tasemel: moodul 1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond, moodul 2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus, moodul 3 – Tekstitöötlus, moodul 4 – Tabelitöötlus, moodul 5 – Andmebaasid, moodul 6 – Esitus, moodul 7 – Informatsioon ja kommunikatsioon (vt lisa 2 – „Arvuti kasutamise oskuse kriteeriumid“).

**Teadmised:**

1. Konsulteeritav valdkond/teema.

2. Suhtlemispsühholoogia baastadmised (kontakt, selge eneseväljendus, aktiivne kuulamine, enesekehtestamine, konfliktide lahendamine).

3. Konsultandi eetikakoodeks.

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamisega.

## **C-osa** **ÜLDTEAVE JA LISAD**

| <b>C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Kutsestandardi tähis kutseregistris                                                               | 14-02012014-3.2/4k                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 2. Kutsestandardi koostajad                                                                          | Andro Kullerkupp, Eesti Konsultantide Assotsiatsioon<br>Mihkel Laan, Cumulus Consulting OÜ<br>Pille-Mai Mandre, Viis Vaala OÜ<br>Algis Perens, Eesti Konsultantide Assotsiatsioon<br>Ülle Pihlak, Estonian Business School<br>Lo Rihvik, BDA Consulting OÜ<br>Elmo Puidet, BDA Consulting OÜ<br>Heidi Solba, ettevõtja, konsultantide hindaja |
| 3. Kutsestandardi kinnitaja                                                                          | Äriteeninduse ja Muu Äritegevuse Kutsenõukogu                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 4. Kutsenõukogu otsuse number                                                                        | 15                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev                                                                       | 02.01.2014                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 6. Kutsestandard kehtib kuni                                                                         | 01.01.2019                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 7. Kutsestandardi versiooni number                                                                   | 4                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)                                                         | 2421 Juhtimis- ja organisatsioonianalüütikud                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)                                                  | 7                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>C.2 Kutsenimetus võõrkeeles</b>                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Inglise keeles                                                                                       | Consultant, level 7                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Vene keeles                                                                                          | консультант                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>C.3 Lisad</b>                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Lisa 1 <a href="#">Keelte oskustasemete kirjeldused</a>                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Lisa 2 <a href="#">Arvuti kasutamise oskused</a>                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |